

STORTINGET

Lovvedtak 6

(2019–2020)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 37 L (2019–2020), jf. Prop. 127 LS (2018–2019)

I Stortingets møte 21. november 2019 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i referanserenteloven mv. (gjennomføring av referanseverdiforordningen)

I

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2-4 syvende og åttende ledd skal lyde:

(7) Med derivater menes finansielle instrumenter som nevnt i første ledd nr. 3 og § 2-2 første ledd nr. 4 til 10.

(8) Med varederivater menes finansielle instrumenter som nevnt i første ledd nr. 3 som er knyttet til en vare eller underliggende instrument som nevnt i § 2-2 første ledd nr. 10, eller finansielle instrumenter som nevnt i § 2-2 første ledd nr. 5, 6, 7 og 10.

§ 3-1 første ledd skal lyde:

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) nr. 596/2014 (markedsmissbruksforordningen), som endret ved forordning (EU) 2016/1011 om referanseverdier, gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 19-11 åttende ledd tredje punktum skal lyde:

Dersom dom som nevnt i første punktum avsies etter at vinning er inndratt, og den ansvarlige ikke har midler til å dekke kravet, skal den inndratte vinningen tilbakeføres til skadelidte i den grad det er nødvendig for å betale det beløpet som er fastsatt i dommen.

II

I lov 4. desember 2015 nr. 95 om fastsettelse av referanserenter gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om fastsettelse av finansielle referanseverdier (referanseverdiloven)

§§ 1 til 13 skal lyde slik:

§ 1 Referanseverdiforordningen

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2016/1011 (om indekser brukt som referanseverdier i finansielle instrumenter og finansielle kontrakter eller for å måle resultatet i investeringsfond (referanseverdiforordningen)) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Departementet kan også av hensyn til å etablere et helhetlig system for referanseverdier fastsette forskrifter som gir nærmere regler om referanseverdier tilknyttet klimagassutslipp og publisering av informasjon om referanseverdiens betydning for bærekraftsmål. Forskriften kan også forlenge tiden administratorer og bidragsyttere kan gis pålegg som nevnt i referanseverdiforordningen artikkel 21 og artikkel 23.

(3) Når det i loven her vises til referanseverdiforordningen, menes forordningen slik den til enhver tid er gjennomført og endret etter første eller annet ledd.

(4) Departementet kan i forskrift gi regler om referanseverdier, administratorer av referanseverdier, fast-

settelse av referanseverdier, bidragsyttere til referanseverdier og publisering av referanseverdier dersom dette er nødvendig av hensyn til finansiell stabilitet og sikre og velfungerende markeder.

§ 2 Tillatelse til eller godkjenning av administratorer

Finanstilsynet gir tillatelse til eller godkjenner registrering av administratorer av referanseverdier etter referanseverdiforordningen. Finanstilsynet kan trekke tilbake eller suspendere en tillatelse eller godkjenning etter artikkel 35 i referanseverdiforordningen.

§ 3 Tilsyn mv.

(1) Finanstilsynet er nasjonal tilsynsmyndighet etter referanseverdiforordningen og fører tilsyn med overholdelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven.

(2) Bidragsyttere til en referanseverdi omfattet av referanseverdiforordningen kan pålegges opplysningsplikt og retting etter bestemmelsene i finanstilsynsloven for så vidt gjelder deres virksomhet omfattet av loven her.

§ 4 Særskilt opplysningsplikt for bidragsyttere til en varereferanseverdi

Finanstilsynet kan kreve at bidragsyttere til referanseverdier som nevnt i referanseverdiforordningens artikkel 3 nr. 1 punkt 23 utleverer opplysningene i standardisert format, og kan kreve utlevert transaksjonsrapportering. I tillegg kan Finanstilsynet kreve direkte tilgang til handelssystemene.

§ 5 Opplysningsplikt for enhver ved mistanke om overtredelse

(1) Dersom Finanstilsynet har mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan enhver pålegges å gi de opplysninger Finanstilsynet krever, herunder stille til muntlig forklaring.

(2) Opplysningsplikten i første ledd gjelder uten hinder av taushetsplikt, med unntak av opplysninger som vedkommende ville vært forhindret fra å gi i en straffesak. Opplysningsplikten gjelder uansett uten hinder av:

- a) lovbestemt taushetsplikt som ellers påhviler skattemyndigheter og myndigheter som har til oppgave å overvåke offentlig regulering av ervervsvirksomhet,
- b) taushetsplikt etter folkeregisterloven,
- c) taushetsplikt etter valutaregisterloven,
- d) taushetsplikt som nevnt i ekomloven § 2-9 for så vidt gjelder opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger og elektronisk kommunikasjonsadresse.

(3) Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist og kan nedtegnes eller

lagres som lydopptak. Den som innkalles til muntlig forklaring, har rett til å la seg bistå av advokat.

(4) Første til tredje ledd gjelder selv om det er besluttet bevissikring etter § 6, og gis tilsvarende anvendelse der Finanstilsynet anmodes av annen statsmyndighet som fører tilsyn som nevnt i finanstilsynsloven, om å innhente opplysninger på bakgrunn av mistanke om tilsvarende overtredelse av vedkommende stats lovgivning.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om innholdet av opplysningsplikten, herunder bestemmelser om unntak fra taushetsplikt, i hvilket format opplysningene skal gis og Finanstilsynets behandling av opplysninger som innhentes.

§ 6 Bevissikring

(1) For å søke etter bevis kan Finanstilsynet når det er rimelig grunn til å anta at bestemmelser i eller fastsatt i medhold av denne loven er overtrådt, eller det er nødvendig for å oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor annen stat, kreve

- a) å få adgang til lokaler, eiendommer og andre oppbevaringssteder hvor det kan finnes bevis for overtredelse,
- b) å få adgang til bolig dersom det er særlig grunn til å anta at bevis oppbevares der,
- c) å ta med ting, herunder kopi av dokumenter og annen informasjon og teknisk lagret informasjon som kan ha betydning som bevis for nærmere granskning, og å forsegle forretningslokaler, bøker, forretningspapirer eller teknisk lagringsmedium så lenge undersøkelsen varer og dette anses nødvendig.

(2) Begjæring om adgang til bevissikring fremsettes av Finanstilsynet for tingretten på det sted hvor det mest praktisk kan skje. Retten treffer sin avgjørelse ved beslutning før bevissikringen settes i verk. Den begjæringen retter seg mot, skal ikke varsles om begjæringen eller beslutningen. Anke over beslutningen har ikke oppsettende virkning. Straffeprosessloven §§ 117 til 120, § 200, § 201 første ledd, §§ 204, 207, 208, 209 og 213 og kapittel 26 og forvaltningsloven § 15 annet og tredje ledd gjelder så langt de passer.

(3) Finanstilsynet kan kreve bistand av politiet for å iverksette beslutning om bevissikring.

(4) Dersom det ikke er tid til å avvente rettens beslutning, kan Finanstilsynet kreve at politiet avstenger områder der bevisene kan være, inntil rettens beslutning foreligger.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om bevissikring og behandling av overskuddsinformasjon.

§ 7 Pålegg om retting

Dersom Finanstilsynet har grunn til å anta at noen handler i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, eller vedtak fattet med hjemmel i loven, kan Finanstilsynet pålegge vedkommende å rette forholdet.

§ 8 Pålegg om publisering

Finanstilsynet kan gi administrator eller andre som har publisert en referanseverdi, pålegg om å publisere en rettelse til referanseverdien.

§ 9 Tvangsmulkt

Ved pålegg etter §§ 7 og 8 kan Finanstilsynet fastsette en tvangsmulkt som løper for hver dag som går etter utløpet av fristen som er satt for oppfyllelse av pålegget, inntil pålegget er oppfylt.

§ 10 Forbud mot å ha ledelsesfunksjon

(1) Dersom styremedlemmer, andre tillitsvalgte, oppdragstakere eller ansatte i foretak med tillatelse eller godkjenning av registrering etter denne loven har overtrådt eller medvirket til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her, kan Finanstilsynet fatte vedtak om at vedkommende ikke kan inneha ledelsesfunksjon i administrator som nevnt i § 2 eller bidragsyttere under tilsyn, dersom overtredelsen eller medvirkningen til denne medfører at vedkommende må anses uskikket til å inneha slik ledelsesfunksjon.

(2) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 11 Administrativ inndragning

(1) Finanstilsynet kan helt eller delvis inndra vinning som er oppnådd ved overtredelse av bestemmelsene nevnt i referanseverdiforordningen artikkel 42 nr. 1 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

(2) Inndragningen foretas overfor den som vinningen er tilfalt, også når den som vinningen tilfaller, er en annen enn lovovertrедeren.

(3) Når størrelsen på vinningen ikke kan godtgjøres, fastsettes beløpet skjønnsmessig.

(4) Dersom vinningen er tilfalt et selskap som inngår i et konsern, hefter selskapets morselskap og morselskapet i det konsern selskapet er en del av, subsidiært for beløpet.

(5) Beslutning om administrativ inndragning etter paragrafen her anses ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Forvaltningsloven kapittel IV og V kommer til anvendelse.

(6) Det skal gis en frist for vedtakelse av beslutningen om administrativ inndragning på inntil to måneder.

(7) Dersom beslutningen om administrativ inndragning ikke vedtas, kan Finanstilsynet innen tre må-

neder etter utløpet av vedtaksfristen reise sak mot vedkommende i den rettskrets der vedkommende kan saksøkes. Saken følger tvistelovens bestemmelser. Megling i forliksrådet er ikke nødvendig.

(8) Det skal gjøres fradrag i kravet om administrativ inndragning for beløp som den ansvarlige ved dom blir pålagt å betale tilbake til den skadelidte. Det samme gjelder hvis vedkommende på forhånd har foretatt slik tilbakebetaling og godtgjør at tilbakebetaling har funnet sted. Dersom dom som nevnt i første punktum avvises etter at vinning er inndratt, og den ansvarlige ikke har midler til å dekke kravet, skal den inndratte vinningen tilbakeføres til skadelidte i den grad det er nødvendig for å betale beløpet som er fastsatt i dommen.

(9) Adgangen for Finanstilsynet til å treffe beslutning om administrativ inndragning foreldes ti år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller treffer beslutning om administrativ inndragning.

(10) Vedtatt administrativ inndragning er tvangsgrunnlag for utlegg.

(11) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om administrativ inndragning etter bestemmelsene her.

§ 12 Overtredelsesgebyr

(1) Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av bestemmelser som nevnt i referanseverdiforordningen artikkel 42 nr. 1 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene. Det samme gjelder ved overtredelse av pålegg om å innrette seg etter bestemmelser som nevnt i første punktum eller ved brudd på plikter som følger av enkeltvedtak gitt med hjemmel i disse bestemmelsene. Overtredelsesgebyr kan også ilegges ved manglende etterlevelse av pålegg om opplysningsplikt gitt i medhold av §§ 4 eller 5 eller finanstilsynsloven, og ved brudd på vilkår i tillatelse eller godkjenning etter § 2.

(2) Fysiske personer kan ilegges overtredelsesgebyr bare for forsettlig eller uaktsomme overtredelser. Forvaltningsloven § 46 første ledd gjelder for foretak.

(3) For juridiske personer kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 10 millioner kroner, eller opptil 10 prosent av den samlede årsomsetningen etter siste godkjente årsregnskap. For et morselskap eller et datterselskap av et morselskap som skal utarbeide konsernregnskap etter direktiv 2013/34/EU, skal den relevante samlede omsetningen være den samlede årsomsetningen, eller tilsvarende inntekt etter relevante regnskapsdirektiver, etter siste godkjente konsernregnskap. For overtredelse av referanseverdiforordningens artikkel 11 nr. 1 bokstav d eller artikkel 11 nr. 4 er grensene henholdsvis 2,5 millioner kroner og 2 prosent av samlet årsomsetning.

(4) For fysiske personer kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 5 millioner kroner. For overtredelse av referanseverdiforordningens artikkel 11 nr. 1 bokstav d eller artikkel 11 nr. 4 er grensen 1 million kroner.

(5) Overtredelsesgebyret kan fastsettes til tre ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, selv om dette gir høyere gebyr enn utmålingen etter tredje og fjerde ledd.

(6) Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.

(7) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om kvalifisert skyldkrav for å ilegge overtredelsesgebyr. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om renter ved forsinket betaling av overtredelsesgebyr.

§ 13 Momenter ved ileggelse av overtredelsesgebyr

Ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges og ved utmåling av gebyr kan det blant annet tas hensyn til

- a) overtredelsens grovhet og varighet
- b) graden av skyld hos overtrederen
- c) overtreders finansielle styrke, særlig samlet omsetning eller årsinntekt og eiendeler
- d) oppnådd fortjeneste eller unngått tap
- e) tap påført tredjeperson som følge av overtredelsen
- f) vilje til å samarbeide med myndighetene
- g) tidligere overtredelser

Nåværende § 7 blir ny § 14.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Departementet kan fastsette overgangsregler.

Tone Wilhelmsen Trøen

president